

К А Т А Л О Г
 Д Е Р Ж А В Н И Х Г Р О Ш Е Й У К Р А Ї Н И
 1 9 1 7 - 1 9 2 0

*

А. УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ РЕСПУБЛІКА

Президент: Михайло Грушевський. Генеральний Секретаріат
 Центральної Ради, а від 28.1.1918 Рада Народніх Міністрів.

1. 100 КАРБОВАНЦІВ, ДКБ - 5.1.1918, Київ, без вз, 104x168,
 Юрій Нарбут. Сигн.: дДБ м. Кривецький; ск.
 В. Войнилов. Емітовано 55000 банкнот із
 відверненим друком на реверсі. - Були
 фальсифікати; Уряд їх уневажнював ви-
 ризуванням підпису скарбника.
1	"	"	серія АД 185 з відверненим друком на реверсі
1а	"	"	" " " з нормальним друком на реверсі
1б	"	"	фальсифікати тієї серії
1в	"	"	уневажені в липні 1918 Урядом УД фальсифі- кати (виріз підпису скарбника)
2. 50 КАРБОВАНЦІВ, ЗДС - 6.4.1918, Київ, а потім 1 в Оде-
 сі, без вз, 75 x 132, Красовський. Сиг-
 нував дДС Лебідь - Юрчик. Відміни у за-
 кінченні напису: "Ходить нарівні з кре-
 дитовими білетами". - Нд Добровольцю
 Армією Денікіна в Одесі, 1 уневаження.
2	"	"	"...з кредитовими білетами": АК I - (3 мм високі)
2а	"	"	" " серія АК I - 4 " "
2б	"	"	" " АК II - 3 " "
2в	"	"	" " АК II - 4 " "
2г	"	"	" " без серії 1 без числа
2г	"	"	"...з кредитовим билстом": без серії 1 без ч. Друковані в ОДЕСІ в 1918. р.:
2д	"	"	"...з кредитовими білетами": серії АО 1 число до 209 включно
2е	"	"	незаконний друк Армією Денікіна в Одесі в се- рїях АО 1 з числом від 210 вгору
2є	"	"	унев. банкноти нд через виріз підпису дДС
(2вв)			Відома також банкнота серії АК II 194 (4 мм.) з чистим, незадрукованим реверсом.

3. 25 КАРВОВАНЦІВ, ЗДС, квітень 1918, Київ, без вз, 73x130, Красовський. Сигн.: дДС Лебідь-Юрчик. Без серії і без числа. - Були ф., унев. двома дірками на підписі дДС.

3 " " "...з кредитовим білетом"
 3а " " "...з кредитовим білетом"
 3б " " фальсифікати тієї емісії
 3в " " уневажені фальшовані банкноти (дві дірки на підписі дДС Лебеда - Юрчика.)

*

Б. УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА.

Гетьман Павло Скоропадський. Рада Міністрів.

РОЗМІННА ("ДЗВІНКА") М О Н Е Т А, НА КАРТОНІ, віддана в обіг у Києві в липні 1918. року на основі закону з 18.4.1918. На реверсі, в обрамуванні вміщено тризуб і напис чорною фарбою "Ходить нарівні з дзвінкою монеток". Ця "дзвінка монета" друкована з кліш поштових марок, у тих самих кольорах, на негумованім жовтавім, або білім картоні без водяних знаків - у Києві, а пізніше і в Одесі. Випущено 5 дрібних вартостей: 10 - 50 шагів у розмірах поштових марок 30 x 24 мм. і зубкованням $11\frac{1}{2}$. В різних містах фальшовано "монети" за 50 шаг. та в малій кількості за 40 шагів. - Зразки незубковані, із зубкованням $10\frac{1}{2}$, або без напису на реверсі, творять при катал. числі групу: а, б, в.

4. 10 ШАГІВ, Антія Середа. Обрамування реверсу з 2-х ліній
5. 20 ШАГІВ, " " " " " " " "
6. 30 ШАГІВ, Юрій Нарбут. " " " " " "
7. 40 ШАГІВ, " " " " " " однією лінією
8. 50 ШАГІВ, " " " " " " "

3.6% ДЕРЖАВНІ ОБЛІГАЦІЇ,

затверджені до випуску 30.3. і 12.5.1918 у 4-х вартостях на суму 500 міл. крб. Друковані в Берліні на папері з водяними знаками "орнаменти" з 8-ма купонами по боках. Величина кожного 150x294 мм. Віддано в обіг ок. 5.8.1918. р. Сигнували: дДС Лебідь-Юрчик і бухгалтер Коваленко. Серії: I - XX.

9. 50 ГРИВЕНЬ, ВДС, з 8-ма купонами по 90 Шагів кожний:

9а	купон 1 на 90 Ш., платний по	1.7.1918
9б	" 2 " " " "	" 2.1.1919
9в	" 3 " " " "	" 1.7.1919
9г	" 4 " " " "	" 2.1.1920
9г	" 5 " " " "	" 1.7.1920
9д	" 6 " " " "	" 2.1.1921
9е	" 7 " " " "	" 1.7.1921
9с	" 8 " " " "	" 2.1.1922

10. 100 ГРИВЕНЬ, БДС з 8-ма купонами по 1 Грв 80 Шагів:
10а - 10є купон 1 - 8 на 1 Грв 80 Шагів кожний,
з платностями як вище
11. 200 ГРИВЕНЬ, БДС з 8-ма купонами по 3 Грв 60 Шагів:
11а - 11є купон 1 - 8 на 3 Грв 60 Шагів кожний,
з платностями як вище
12. 1000 ГРИВЕНЬ, БДС з 8-ма купонами по 18 Грв кожний,
12а - 12є купон 1 - 8 на 18 Грв кожний, з платностями
як вище

БАНКНОТИ (Державні Кредитові Білети)

13. 2 ГРИВНІ, ДКБ, - 17.10.1918, Берлін, з вз, 70 x 108 мм,
Василь Кричевський. Сигн.: дДБ Володи-
мир Ігнатович і ск. М. Таранов.
13 " серії А і Б. Вз: хрестики. Жовтаво-синявий к.
13а " " В - вз: хрестики. Зеленаво-синій колір
14. 10 ГРИВЕНЬ, ДКБ - 17.10.1918, Берлін, з вз, 90 x 139 мм,
Юрій Нарбут. Сигн.: дДБ і ск. Таранов
14 " серії: А, Б. ВЗ: хрестики.
15. 100 ГРИВЕНЬ, ДКБ - 17.10.1918, Берлін, з вз, 115 x 175 мм,
Юрій Нарбут. Сигн.: дДБ і ск. Таранов
15 " серія А синього кольору. ВЗ: хрестики
15а " " Б сіро-фіолетного кольору. ВЗ: хрестики
(15) Відома б. з великим (25 x 125), укісним (здolini
вгору), червоним наддруком на аверсі: ЗРАЗОК. Без
серії, вз.: хрестики. Реверс не задрукований.
16. 500 ГРИВЕНЬ, ДКБ - 17.10.1918, Берлін, з вз, 125 x 185 мм,
Юрій Нарбут. Сигн.: дДБ і ск. М. Таранов
16 " серія А. ВЗ: хрестики
17. 1000 ГРИВЕНЬ, ДКБ - жовтень 1918, Берлін, з вз, 125 x
196 мм, Іван Мозалевський. Сигн.: дДБ,
і ск. М. Таранов
17 " серія А. ВЗ: хрестики
18. 2000 ГРИВЕНЬ, ДКБ - жовтень 1918, Берлін, з вз, 134 x
204. Іван Мозалевський. Сигн. (всі кат.
ч. 13-18) дДБ Ігнатович і ск. Таранов.
18 " серія А. ВЗ: хрестики
19. 1000 КАРБОВАНЦІВ, ЗДС - 13.11.1918, Київ, з вз, 120 x
190, Григорій Золотов. Сигн.: дДС Ле-
бідь-Юрчик. Серія з двох літер і числа
19 " вз: хвилі (в ліво, на інших у право)

В. УКРАЇНЬСЬКА НАРОДНЯ РЕСПУБЛІКА

Головний Отаман Симон Петлюра - голова Директорії. Рада Народніх Міністрів. Борис Мартос - прем'єр і мін. фінансів

1000 КАРВОВАНЦІВ, ЗДС - Кам'янець Подільський, в літі 1919 продовжувано друк з тих самих плит лиш на інших паперах. На всіх зразках з 1919 слідне різне насичення фарб.

19а " вз: зірки

19б " вз: зикзаки

19в " вз: хвилі. Відміни барв: від малиново-фіолет-ної до темно-брунатної.

19г " без водяних знаків.

20. 5 ГРИВЕНЬ, РЗ - лютий - березень 1919 у Станиславові, 58 x 98, друкарський монтаж. Сигн.: дДС Лебідь - Юрчик. Вз.

20 " серія: С. А. 1, вз: гриби (похилені в право, відвернені)

20а " хибодрук тої ж серії: на однім зразку в аркуші надруковано на реверсі "5 гривень"

(20) Відома б.з друком аверсу на обох сторонах

21. 250 КАРВОВАНЦІВ, ЗДС - від червня 1919. р. у Кам'янці Подільському, з вз, 96 x 148, Борис Романовський. Сигн.: дДС Лебиль-Юрчик.

21 " вз: зірки

22. 10 КАРВОВАНЦІВ, ЗДС - від червня 1919 в Кам'янці Подільському, з вз, 84 x 140, Григорій Золотов. Сигн.: дДС Лебідь - Юрчик.

22 " вз: гриби (похилені в ліво, на інших у право)

22а " Нд большевицьких частин, на тоншому папері з вз: гриби, 1 в більш червонім тоні

23. 25 КАРВОВАНЦІВ, ЗДС (друга емісія) - літо 1919 в Кам'янці Подільському, з вз, 84x140. Проктодавцем був мистець Антін Приходько. Сигн.: дДС Х. Лебідь - Юрчик.

23 " вз: зірки. Банкноти серії АА, з числом

23а " " " " без серії 1 без числа. На реверсі брак темнобронзової барви

23б " банкноти незаконного друку

24. 100 КАРБОВАНЦІВ, ЗДС (друга емісія) - літо 1919 в Кам'янці Подільському, з вз, Юрій Нарбут. 90 x 178. Сигн.: дДС Лебідь - Юрчик. Різні папери (всі з вз) і відміни барв.
- 24 " вз: зірки (серія АБ), жовтавий папір, зеленкувата сітка, написи з домішкою чорної фарби
- 24а " вз: гриби похилені в право, темнобежовий папір з такою ж сіткою. Написи чорною фарбою. Серія АБ.
- 24б " вз: гриби похилені в ліво, папір яснобежового забарвлення з попелятою сіткою. Серія ТБ.

*

ЗАПОЧАТКОВАНІ, АЛЕ НЕ ДОКІНЧЕНІ ЕМІСІЇ ГРОШЕЙ УКРАЇНИ:

Директорія УНР замовила в 1920. р. в державній друкарні у Відні наклад двох банкнот з рисунків Юрія Нарбута. Сигнували їх: дДБ Кость Клепачівський і ск. Михайло Язвінський. Зразки пробних друків тепер є унікатами.

25. 50 ГРИВЕНЬ, ДКБ, пробні друки в 1920 у Відні, 58x117 вз: хрестики. Колір: синьо-зелений.

26. 1000 ГРИВЕНЬ, ДКБ, пробні друки в 1920. році у Відні, 84 x 168, вз: тризуб. Колір: бронзово-блакитний.

*

Російські 5% облігації, в рублях.

У 1916 і 1917 роках Державна Скарбниця в Петрограді випустила 5% облігації з реченцем на один рік, а інші на 9 місяців, російською мовою в таких 8 номіналах: 1000, 5000, 10000, 25000, 50000, 100000, 500000 і 1 мільйон рублів.

Від жовтня до грудня 1918 Уряд Української Держави реєстрував у Державнім Банку облігації з оцими вартостями: 1000, 5000, 10000, 25000 і 50000 рублів.

*

*

*

Відомості в цьому спеціалізованому каталозі подані за такою чергою: каталогове число емісії, номінал, валюта і назва банкноти, дата віддання в обіг (завжди за новим стилем), місто друку, водяні знаки, розмір в міліметрах, проєктодавець, назвища і уряд сигнатарів, та вкінці основні замітки.

Відміни банкнот класифіковано у типи і їх позначено літерами при каталоговім числі. Перед уведенням такої систематизації, досліджено доступну кількість банкнот а з літератури користано з монографії проф. М. Гнатишака (в рукописі) і українських та іншомовних фахових і загальних посібників. Проведено численне листування і обстежування зразків.

Дальше дослідження більшої кількості зразків банкнот виявить, для добра справи, недоліки оцієї першої спроби. Проситься в цім напрямі про співпрацю всіх колекціонерів; замітки і доповнення надсилати до видавця. Важніші доповнення чи виправлення публікуватимемо в журналі "Український Філателіст" (Нью-Йорк), а згодом узгляднимо в другім виданні каталогу.

Цін на поодинокі знаки не пробується визначувати через брак їх подачі. Між збирачами обов'язують аматорські ціни (в залежності від якості зразка), зглядно обмін за інші предмети колекціонування.

Скорочення, ужиті в цьому каталозі:

б. - банкнота	БДС - Білет Державної Скарбниці (3.6% облигація)
вз - водяні знаки на папері	ДБ - Державний Банк
д - директор	ДС - Державна Скарбниця
ДКБ- Держ.Кредитовий Білет	к. - колір
ЗДС- Знак Держ.Скарбниці	нд - незаконний друк банкнот
мм - міліметри	сер.- серія
РЗ - Розмінний Знак УНР	ск. - скарбник
сигн.-сигнували, підписали	УД - Українська Держава
унев.-уневажнені Урядом б.	ф. - фальсифікати
ч. - число	

При розмірах банкнот - перша цифра це їх висота.

*

Клівленд в Огайо, 22. липня 1974

С т е п а н К і к т а

*

*

Накладом "Українського Музею - Архіву" в Клівленді, Огайо
Випуск ч. 16

CATALOG of PAPER MONEY of UKRAINE, 1917 - 1920
by Stepan Kikta. First printing July 22, 1974
Published by the Ukrainian Museum - Archives, Inc.
3425 Broadview Road - CLEVELAND, Ohio 44109 - U.S.A.
Copyright 1974 All rights reserved
Printed in the U.S.A.

\$ 1.50

З а м о в т е
"ДЕРЖАВНІ ГРОШІ УКРАЇНИ 1917-20 років",
з КАТАЛОГОМ і ДОДАТКОМ Степана Кікта.

Книга має 376 сторін і 434 ілюстрації всіх грошових знаків та інших мистецьких пам'яток Державності і зразків видань в діяспорі на відзначування подій з історії українського народу.

В Додатку подані ширші відомості про валюту, гроші й нумізматику на українських землях у минулому - і про фінанси, заготівлю банкнот і мистців у роках Самостійності - як також про долю Архіву Експедиції Заготівлі Державних Паперів України.

Актуальний розділ "Ставайте колекціонером!" закінчений відомостями про збирачів, товарництва, і т. п.

Резюме монографії і Каталог подані англійською і німецькою мовами.

Показчик охоплює 2040 гасел і 5195 відкликів.

Ціна 8 доларів.
У твердій оправі 10.50.

Замовлення виконує видавець, як нічого.

Order your book "Paper Money of Ukraine 1917-1920" by M.Hnatyshak, with a Catalog and Supplement by S.Kikta. 376 pages with 434 illustrations of all paper money in detail and other souvenirs of the sovereignty of Ukraine. Summary in English and German.

Paper bound \$8.00; hard cover \$10.50.

Order from: The Ukrainian Museum - Archives, Inc.
4176 Spring Crest Drive CLEVELAND, Ohio 44144
U. S. A.

Зауважена друкарська помилка в Каталозі:

В наголовку на ст. 9 переставлено лінії. Треба читати:

100 карбованців - перша банкнота
Самостійної України. Київ, 5. січня 1918

Український Музей - Архів, інк. у Клівленді, Огайо
The Ukrainian Museum - Archives, Inc.
4176 Spring Crest Drive CLEVELAND, Ohio 44144 - U.S.A.
Тел.: (216) 741-4537

Клівленд, 15. серпня 1974

Н О В І В И Д А Н Н Я :

У наших видавництвах появилася з друку книжка сл. п. проф. Миколи Гнатюка "ДЕРЖАВНІ ГРОШІ УКРАЇНИ 1917 - 1920 РОКІВ" з резюме англійською і німецькою мовами. Обкладинка графіка Олександра Канюки. Сторін 112. Ця монографія доповнена КАТАЛОГОМ (ст.20) і ДОДАТКОМ (ст.244) Степана Кікти - і разом обнімає 376 ст. та 434 ілюстрації всіх 26-ти грошових знаків з обох боків і з усіма відмінами, та інших мистецьких пам'яток державності і зразків видань різних видавництв у діяспорі на відзначування роковин історичних подій.

11 розділів монографії приносять основні відомості і опис грошових знаків, а Каталог подає їх у систематизований список у мовах англійській, німецькій і українській. Перших 9 розділів Додатку поширюють зміст відомостями про валюти і нумізматику на наших землях у минулому - та про генезу, емісії і друкування знаків, вимінні курси, Державний Банк і Скарбницю, про фінанси, облігації, мистецтво знаків і їх авторів у роках Самостійності України. Обширно висвітлено долю Архіву Експедиції Заготівлі Державних Паперів. В дальших 5-ти розділах читаємо відомості про заготівлю грошей у ЗДА, бібліографію літератури списки ілюстрацій і передплатників та некролог.

Розділи про поштові марки України і "Станьте колекціонером!" (20 ст.) подають цікаві, актуальні інформації для сучасних і майбутніх збирачів, для яких додано до цього історію Музею - видавця книжки (26 ст.). Цілість закінчує Покажчик - англійський (2 ст.) і український на 20-ти ст., який опреділяє 5195 відкличників до 2040 гасел. В Покажчику знайдуть свої прізвища також передплатники книжки, збирачі українських пам'яток та жертводавці до цього Музею.

Книжку друкують офсетом, у синім кольорі, із машинопису. Розмір 9¼ x 6 цалів. - Ціна 8 дол., а в твердій оправі із золотим витиском 10.50 дол.

П р о с и м о Вас закупити цю книгу. Замовлення виконує видавець (як вище).

Частини цієї книги можна набути окремими брошурами:

- ч.16: КАТАЛОГ ДЕРЖАВНИХ ГРОШЕЙ УКРАЇНИ Степана Кікти, англ., нім. і укр. мовами. 22. липня 1974, ст. 20, в тім 5 іл. - Ціна 1.50 дол.
ч.17: УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ - АРХІВ у КЛІВЛЕНДІ, 1948-1952-1973 Степана Кікти. Липень 1974, ст. 28, в тім 28 іл. (Відбитка з книжки: сторони 289 - 314 і списки видань). - Ціна 1 долар.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ-АРХІВ у КЛІВЛЕНДІ

До

Українського Музею - Архіву у Клівленді, Огайо
4176 Spring Crest Drive, CLEVELAND, Ohio 44144

Прошу надіслати мені книжки:

___ прим.	"Державні гроші України" Гнатюка (376 ст.)	по 8.--	___
___ "	" " " " у твердій оправі	" 10.50	___
___ "	"Каталог державних грошей України" Кікти	" 1.50	___
___ "	"Український Музей-Архів у Клд" Кікти	" 1.--	___
___ "	"	"	___
___	Належність залучув		___

Р а з о м

(точна адреса на обороті) TULA-online.org

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ - АРХІВ у КЛІВЛЕНДІ, Огайо - ЗДА
4176 Spring Crest Drive CLEVELAND, Ohio 44144 - U.S.A.

Серпень, 1974

До

Передплатників книжки "Державні гроші України" М. Гнатишака.

Дорогі Добродії української книжки!

В залученні переслало Вам названу книжку, на яку Ви були ласкаві
вплатити передплату, або і скласти пожертву на її публікацію.

Дякуємо Вам щиро за вплату і за терпеливість - та перепрошуємо
за опізнання видання друком. Ви дійсно стали добродієм цієї книги, бо без
передплат і пожертв патріотів ми не були б спроможні здійснити її видання.

Прізвища передплатників і їх влати надруковані в книзі на ст. 328-30
і в Покажчику.

Замість сподіваних 250 сторін і ціни 6 дол. за примірник, наша книжка
має 376 ст. з 434 ілюстраціями - і через то та через інфляцію кошти продукції
книжки зросли непомірно (надміряємо, що всі співтворці книжки віддали свій труд
зовсім даром). За книжку встановили ми тепер продавну ціну на 8 дол. Щоб вийти
з довгу за друк нам треба ще продати 200 примірників.

Тому звертаємося з проханням: якщо можете добровільно внести якийсь
даток до вже вплаченої передплати, будемо дуже вдячні за таку допомогу. Або про-
симо закупити другий примірник книжки (на дарунок), згідно приєднати покупця,
в чім може допомогти долучена оповістка про появу книжки.

А попри те просимо прочитати книжку і подати нам, безпосередньо чи по-
середньо через пресу, Ваші спостереження й оцінку та побажання. Об'єктивні до-
повнення і замітки причиняться до устійнення врешті фактів і правди, на яких
нам всім однаково залежить.

Повторно дякуємо Вам за прислугу корисній справі
і остаємо з довгом вдячності й пошани!

Ваші: Леонід Бачинський і Степан Кікта
з Українського Музею - Архіву в Клівленді

П. С.:

100 книжок оправлено у тверду обкладинку (сине полотно із золотим ви-
тиском рисунку О. Канюки) - і такі примірники цінимо по 10.50 дол.

5 НА *Україні*
ПОСРІВ ВІДАННЯ
КНИЖИ
 Миколи Ігнатюшака
“ДЕРЖАВНІ
ГРОШІ УКРАЇНИ
1917-1920 РОКІВ”
ілюстрований історично-
іконографічний нарис

